

**Uchwała .../24
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 2024 r.**

w sprawie Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów szkół zawodowych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w roku szkolnym 2024/2025

Na podstawie art. 18 pkt 19a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), w związku z art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854) - uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Regulamin przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów szkół zawodowych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w roku szkolnym 2024/2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Uzasadnienie

Od 2023 roku Województwo Mazowieckie realizuje program wsparcia dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe pobierających naukę w placówkach zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego, dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027. Wsparcie udzielane jest w formie pomocy stypendialnej.

Pomoc stypendialna przyznawana jest w ramach projektów:

- „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych – Region Warszawski Stołeczny” – na obszarze jednostki statystycznej na poziomie NUTS 2, określonej w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. (Dz. Urz. UE L 322 z 29.11.2016, str. 1) jako PL91 region Warszawski stołeczny – obejmującej miasto stołeczne Warszawa i dziewięć sąsiednich powiatów: legionowski, miński, nowodworski, otwocki, wołomiński, grodziski, piaseczyński, pruszkowski, warszawski zachodni.

- „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych – Region Mazowiecki Regionalny” - na obszarze jednostki statystycznej na poziomie NUTS 2, określonej w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. (Dz. Urz. UE L 322 z 29.11.2016, str. 1) jako PL92 region Mazowiecki regionalny – obejmującej pozostały obszar województwa mazowieckiego.

Województwo Mazowieckie, przy realizacji wskazanych projektów jest zobowiązane do uwzględnienia założeń określonych w decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej nr C(2022) z dnia 2 grudnia 2022 roku przyjmującej do realizacji program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM 2021-2027), zmienionej decyzją wykonawczą C(2024) 2800 z dnia 22 kwietnia 2024 r. Pomoc stypendialna dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe została zaplanowana w ramach Priorytetu VII „Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu”, Działania 7.2 „Wzmocnienie kompetencji uczniów”. Celem szczegółowym określonym dla Priorytetu VII FEM 2021-2027 jest wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. W dokumencie wskazano m.in., że program stypendialny będzie skierowany do uczniów z grup defaworyzowanych, a wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe będzie realizowane z uwzględnieniem kierunków działania ujętych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030. Oznacza to, że wsparcie powinno mieć charakter ukierunkowany i odnosić się w szczególności do grup w niekorzystnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. U. UE L 231 z 30.06. 2021, str. 21 z późn. zm.).

Zgodnie z programem Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 oraz Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, pomoc stypendialna dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe realizowana jest na obszarze całego województwa mazowieckiego z uwzględnieniem podziału na jednostki statystyczne NUTS 2 w ramach projektów „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych 2024/2025 – Region Warszawski Stołeczny” oraz „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych 2024/2025 – Region Mazowiecki Regionalny”. Projekty są komplementarne z projektami realizowanymi w roku szkolnym 2023/2024 pn. „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych – Region Warszawski Stołeczny” i „Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szkół zawodowych – Region Mazowiecki Regionalny” oraz projektami stypendialnymi skierowanymi do uzdolnionych

uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych i uczniów liceów ogólnokształcących z terenu województwa mazowieckiego, realizowanych w roku szkolnym 2024/2025 w ramach Priorytetu VII „Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu”, Działania 7.2. „Wzmocnienie kompetencji uczniów” programu Fundusze dla Mazowsza 2021-2027.

Działania w projektach, w tym udostępnianie informacji o pomocy stypendialnej oraz prowadzenie strony internetowej, są realizowane zgodnie z zasadą dostępności na podstawie Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w tym zgodnie z załącznikiem nr 2 „Standardy dostępności dla polityki spójności lata 2021-2027”.

Celem pomocy stypendialnej jest rozwijanie zdolności uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe na terenie województwa mazowieckiego oraz ich motywacji dla dalszego rozwoju zawodowego, uwzględniające zróżnicowanie ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych poprzez udzielenie wsparcia finansowego. Pomoc stypendialna przeznaczona jest dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, posiadających najwyższe wyniki edukacyjne w zakresie przedmiotów i umiejętności zawodowych oraz przedmiotów ogólnych ze szkół prowadzących kształcenie zawodowe zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego na obszarze Regionu Warszawskiego Stołecznego (dalej: „RWS”) albo Regionu Mazowieckiego Regionalnego (dalej: „RMR”).

Według danych statystycznych w zakresie kształcenia zawodowego (2021 r.) odsetek ludności o wykształceniu zasadniczym zawodowym wynosił na terenie województwa mazowieckiego 15,8 % i był znacznie niższy od średniego wskaźnika dla kraju (19,6%). Realizacja projektów wychodzi naprzeciw potrzebom większej koordynacji polityki edukacyjnej skoncentrowanej na działaniach prowadzonych m. in. na obszarach wiejskich, cechujących się największymi potrzebami w zakresie wyrównania szans edukacyjnych uczniów, w kontekście zróżnicowań wewnątrz regionalnych i potrzeby osiągnięcia większej spójności społeczno-gospodarczej. W roku szkolnym 2024/2025 w ramach projektów planuje się przyznanie co najmniej 192 stypendiów dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe na terenie RWS oraz co najmniej 275 stypendiów dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe na terenie RMR. Uczniowie, którym zostanie przyznane stypendium będą realizować Plan Rozwoju Kompetencji pod opieką dydaktyczną. Pomoc stypendialna dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe przyczyni się do wsparcia działań w obszarze inteligentnych specjalizacji Województwa Mazowieckiego, ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego i ludzkiego, włączenia społecznego oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom polaryzacji rozwoju regionu. Pozwoli zwiększyć zdolności i kompetencje zawodowe uczniów z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz przyczyni się do zmiany niekorzystnego wizerunku szkół prowadzących kształcenie zawodowe, stereotypowo odbieranych, jako szkoły dla uczniów z niskimi wynikami w nauce, na placówki atrakcyjne, dla ponadprzeciętnych uczniów ze sprecyzowanymi planami zawodowymi na przyszłość. Projekty mają za zadanie zwiększyć możliwość zatrudnienia uczniów z wykształceniem zawodowym przez wzmocnienie ich konkurencyjności na rynku pracy, rozwój kompetencji i umiejętności zawodowych oraz wyrównanie szans edukacyjnych.

Na podstawie powyższych założeń opracowany został projekt Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów szkół zawodowych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w roku szkolnym 2024/2025 (dalej: „Regulamin”), który został poddany konsultacjom, a następnie pozytywnie zaopiniowany przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego, Mazowiecką Radę Oświatową i Młodzieżowy Sejmik Województwa Mazowieckiego. Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego wniosła jedną uwagę do treści dokumentu. Wspomnianą uwagę oraz informację dotyczącą możliwości jej uwzględnienia opisano w tabeli będącej częścią niniejszego uzasadnienia.

Regulacje zawarte w Regulaminie pozwalają na udzielenie pomocy stypendialnej uczniom szkół prowadzących kształcenie zawodowe, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji ekonomiczno-społecznej, osiągających wysokie wyniki w nauce. Pomoc stypendialna zostanie udzielona uczniom, którzy uzyskają najwyższą liczbę punktów na Liście rankingowej. Mając na uwadze cele szczegółowe określone dla Priorytetu VII FEM 2021-2027, pomoc stypendialna pozwala na wsparcie w pierwszej kolejności osób o niskich dochodach, osób z niepełnosprawnościami lub znajdujących się w innej niekorzystnej sytuacji społecznej, tj. pochodzących z rodzin niepełnych, wielodzietnych, znajdujących się w pieczy zastępczej lub korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Regulamin określa szczegółowe warunki udzielania pomocy stypendialnej dla uczniów szkół zawodowych prowadzących kształcenie zawodowe na terenie RWS albo RMR, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania o przyznanie pomocy stypendialnej ze wskazaniem osób uprawnionych do pomocy. Stypendium przyznaje się na wniosek, na okres realizacji Planu Rozwoju Kompetencji i ma charakter bezzwrotny. Przewiduje się łączną kwotę przyznanego stypendium dla jednego stypendysty 6 895 zł. Regulamin przewiduje wsparcie dla osób wykluczonych cyfrowo w procedurze ubiegania się o stypendium ze strony pracowników komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie odpowiedzialnej za realizację zadań Województwa Mazowieckiego w zakresie edukacji. W Regulaminie przewidziano dodatkową procedurę postępowania w przypadku gdy liczba miejsc kwalifikujących do uzyskania pomocy stypendialnej jest mniejsza niż liczba wnioskodawców. Wnioski złożone w naborze ocenia Komisja Stypendialna powołana przez Zarząd Województwa Mazowieckiego. Komisja sporządza Listy rankingowe wnioskodawców, spełniających warunki określone w Regulaminie. Zarząd, na podstawie rekomendacji Komisji Stypendialnej, zatwierdza Listę stypendystów odrębnie dla RWS i RMR oraz udziela pomocy stypendialnej. Stypendium jest wypłacane po podpisaniu umowy ze stypendystą. Wydatkowanie stypendium podlega rozliczeniu na zasadach określonych w ww. umowie. W Regulaminie wskazano przykładowy katalog wydatków, na które może być przeznaczone stypendium.

Przyjęcie aktu prawa miejscowego zapewni skuteczną realizację wyżej wymienionych zadań i celów, w tym udzielenie pomocy stypendialnej dla co najmniej 467 uczniów oraz wydatkowanie zaangażowanych środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i krajowych środków publicznych (1 032 595,20 zł dla RWS i 1 962 489,37 zł dla RMR).

Zestawienie uwag i propozycji zgłoszonych w trakcie konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów szkół zawodowych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w roku szkolnym 2024/2025.

Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego	
Zapis w Regulaminie, do którego zgłaszana jest uwaga wraz z nr paragrafu, ustępu, punktu	Członek Rady zgłasza uwagę do punktów za spełnienie kryteriów motywacyjnych, o których mowa w § 4 ust. 5 Regulaminu.
Sugerowana zmiana	Obniżenie kryteriów motywacyjnych dla uczniów szkół branżowych.
Uzasadnienie zmiany	Członek Rady uważa, że „wysokie kryteria uzyskania punktów w części motywacyjnej zdecydowanie zmniejszą szanse na uzyskanie stypendium uczniów szkół branżowych.”
Sposób rozpatrzenia propozycji	<p>Propozycja nie została uwzględniona.</p> <p>Województwo Mazowieckie realizuje projekty stypendialne w trybie niekonkurencyjnym zgodnie z programem Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, skierowane do dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół prowadzących kształcenie zawodowe na terenie województwa mazowieckiego. Dostępne dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i krajowych środków publicznych (1 032 595,20 zł dla Regionu Warszawskiego Stołecznego i 1 962 489,37 zł dla Regionu Mazowieckiego Regionalnego) oraz środki własne Województwa, pozwalają na udzielenie pomocy stypendialnej 467 uczniom przy kwocie stypendium wynoszącej 6 895 zł dla jednego stypendysty. Udzielana w ramach projektów stypendialnych pomoc stypendialna, zgodnie z Szczegółowym Opiszem Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 oraz wytycznymi Instytucji Zarządzającej, przeznaczona jest dla uczniów z grup defaworyzowanych, znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomiczno-społecznej, jednocześnie posiadających najwyższe wyniki w nauce w zakresie przedmiotów zawodowych oraz ogólnych ze szkół prowadzących kształcenie zawodowe zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego. Należy zwrócić uwagę, że udzielana w ramach projektów pomoc stypendialna nie jest stypendium szkolnym w rozumieniu art. 90d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854), mającym charakter wyłącznie pomocy materialnej i, chociaż wspiera osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, zachowuje także charakter pomocy uzdolnionym dzieciom i młodzieży, co znajduje swoją podstawę w art. 90t ustawy o systemie oświaty.</p> <p>W związku z powyższym, w celu optymalnego wydatkowania zaangażowanych środków finansowych i realizacji założeń ww. dokumentów programowych, oprócz spełnienia warunku bycia uczniem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe zlokalizowanej na terenie województwa mazowieckiego, do otrzymania pomocy stypendialnej wprowadzono dodatkowe warunki, w tym uzyskanie minimalnej wymaganej liczby punktów za spełnienie kryteriów: dochodowego, społecznych oraz motywacyjnych. Wspomniane kryteria zostały opracowane z uwzględnieniem zasad równości szans i niedyskryminacji, w oparciu o Wytyczne dotyczące zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 w zakresie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości kobiet i mężczyzn.</p> <p>Jednym z warunków ubiegania się o stypendium jest uzyskanie co najmniej 2 punktów za spełnienie kryteriów motywacyjnych. Nie oznacza to, że pomoc stypendialna dystrybuowana jest na zasadzie elitarności. Uczeń może uzyskać punkty za średnią arytmetyczną ocen ze wszystkich przedmiotów, obliczoną na podstawie świadectwa ukończenia klasy lub szkoły, na poziomie 4,50. Na podstawie danych z systemu informacji oświatowej, liczba uczniów w szkołach branżowych na terenie województwa mazowieckiego wynosi ok. 20 300. Według danych z raportów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz Instytutu Badań Edukacyjnych, około 25-25% uczniów szkół branżowych osiąga średnią ocen powyżej 4,0, z tej grupy 5-10% uczniów osiąga średnią ocen 4,5 lub wyższą. Dają to grupę 1015-2030 uczniów spełniających kryteria motywacyjne, co znacznie przewyższa ustalony w projektach zakres udzielania pomocy stypendialnej (467 stypendiów). W roku szkolnym 2023/2024 uczniowie szkół branżowych, którzy brali udział w projektach stypendialnych, wykazali średnią arytmetyczną ocen ze wszystkich przedmiotów na poziomie 4,9 (przy średniej ogółem w projektach na poziomie 5,0). Na podstawie powyższego można stwierdzić, że średnia na poziomie 4,5 jako minimalny próg spełnienia kryterium motywacyjnego nie jest na tyle wysoka, żeby stanowić</p>

barierę dla ucznia. Usprawnia to wyłonienie wśród uczniów najlepszych kandydatów do otrzymania pomocy stypendialnej oraz sporządzenie Listy rankingowej stypendystów. Dodatkowo uczeń klasy pierwszej szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, który w roku szkolnym 2023/2024 ukończył szkołę podstawową, może uzyskać punkty za wynik z egzaminu ósmoklasisty – wyrażony jako suma punktów procentowych uzyskanych z każdej części egzaminu. Na podstawie danych o wynikach egzaminu ósmoklasisty, można stwierdzić, że średni wynik ze wszystkich egzaminów ósmoklasisty na terenie województwa mazowieckiego w 2024 r. wynosi 62,33% (odpowiednio dla poszczególnych przedmiotów: język polski – 65,66%, język obcy nowożytny – 63,93% oraz matematyka – 57,41%), co oznacza że ustalony próg minimalny za wynik z egzaminu ósmoklasisty daje możliwości udziału w projektach dużej grupie uczniów. Uczniowie pobierający naukę w starszych klasach mogą uzyskać punkty za średnią arytmetyczną ocen z dwóch wybranych przedmiotów kształcenia zawodowego na poziomie 5,0. W roku szkolnym 2023/2024 w projektach stypendialnych uczniowie szkół branżowych wykazali średnią arytmetyczną z trzech wybranych przedmiotów zawodowych na poziomie 5,3 (przy średniej ogółem w projektach na poziomie 5,6).

Przy ustaleniu poziomu kryteriów motywacyjnych wzięto pod uwagę również następujące rozwiązania:

- w porównaniu do projektów realizowanych w roku szkolnym 2023/2024 zmniejszono minimalną wymaganą średnią arytmetyczną ocen ze wszystkich przedmiotów z poziomu 5,25 do poziomu 4,50 w przypadku absolwentów szkół podstawowych podejmujących kształcenie zawodowe po raz pierwszy, co powoduje wzrost dostępności stypendium;
- w porównaniu do projektów realizowanych w roku szkolnym 2023/2024 zmniejszono udział punktów za wyniki z olimpiad i konkursów – z kilku do 1 punktu, co powoduje wzrost dostępności stypendium;
- w porównaniu do projektów realizowanych w roku szkolnym 2023/2024 w kryterium „średnia arytmetyczna ocen z wybranych przedmiotów kształcenia zawodowego”, zmniejszono liczbę wybranych przedmiotów zawodowych, z których wylicza się średnią z 3 do 2, co powoduje wzrost dostępności stypendium;
- przewidziano możliwość obniżenia minimalnego poziomu średniej o 0,25 lub 0,50 w przypadku, gdy liczba złożonych wniosków jest mniejsza od liczby stypendiów wynikających z dostępnych środków, w trybie ogłoszenia naboru uzupełniającego przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, co pozwala na dalsze zwiększenie dostępności stypendium w przypadku, gdy ustalone kryteria stanowiłyby zbyt dużą barierę.

Z powyższego wynika, że kryteria zostały ustalone na poziomie optymalnym, skutecznie motywującym uczniów do osiągania wysokich wyników w nauce, a jednocześnie pozwalającym na dostęp do pomocy stypendialnej możliwie szerokiej grupie osób. Ustalony w Regulaminie minimalny poziom kryteriów motywacyjnych pozwala wyłonić uczniów, którzy nie tylko dobrze radzą sobie z programem nauczania, ale również wyróżniają się osiągnięciami na tle innych. Wiedząc, że mają realną szansę na uzyskanie wsparcia stypendialnego, uczniowie będą bardziej zmotywowani do osiągania wysokich wyników w nauce.

Zaprezentowane w Regulaminie rozwiązania pozwolą zwiększyć kompetencje kluczowe i rozwojowe uczniów z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz przyczynią się do zmiany niekorzystnego wizerunku szkół prowadzących kształcenie zawodowe, stereotypowo odbieranych, jako szkoły dla uczniów z niskimi wynikami w nauce, na placówki atrakcyjne, dla ponadprzeciętnych uczniów ze sprecyzowanymi planami zawodowymi na przyszłość.

Zgłoszoną propozycję zmian kryteriów motywacyjnych dla uczniów szkół branżowych rozważymy w przyszłych edycjach, z uwzględnieniem doświadczenia przy realizacji projektów w latach szkolnych 2023/2024 oraz 2024/2025.